

2. Правдюк Н. Л., Обнявко М. В. Впровадження блокчейну в облікову систему: кроки назустріч. Ефективна економіка. 2022. № 1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9913>

3. Україна 2030 Е-країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>

4. Шевчук О., Муравський В. Блокчейн та електронні трансакції в обліку. Вісник Економіки. 2023. Вип. 3. С. 212–237. URL: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.03.212>

МОДЕЛІ ВИТРАТ НА ІТ-СЕРВІСІВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ

Шитов Владислав В'ячеславович,

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня,
спеціальність «Економіка»;
науковий керівник:

Ставицький Олександр Вікторович,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри статистики, ІТ та математичних методів в економіці;
Національна академія статистики, обліку та аудиту

Автоматизація та цифровізація змінюють економічну діяльність підприємств, пропонуючи потенційні вигоди для бізнесу та кінцевого споживача. Впровадження інформаційних технологій для бізнесу необхідні не тільки для того, щоб залишатися на плаву в поточному бізнес-середовищі або мати перевагу над конкурентами. Тепер вони незамінні, щоб оптимізувати та підтримувати щоденні бізнес-операції, будь то внутрішній зв'язок, зберігання даних, високоякісне обладнання тощо.

Динаміка витрат на ІТ-сферу загалом у світі свідчить про невинне зростання таких витрат з кожним роком (рис.1).

Рис.1. Динаміка витрат на ІТ-сферу у світі

Джерело: [1].

Другою за розмірами витрат є стаття витрат на ІТ-сервіси. ІТ-сервіси – це основні послуги, які надають підприємствам доступ до технічних інструментів, а також засобів для оптимізації операційних процесів і щоденних завдань. Іншими словами, ІТ-сервіси дозволяють застосовувати існуючі технологічні рішення для допомоги організації у створенні, управлінні, оптимізації та доступі до інформації та бізнес-процесів.

Сучасні тенденції в області ІТ-сервісів свідчать, що підприємства все більше віддають перевагу спеціалізованим командам з досвідом роботи в ІТ для керування цими послугами для організацій у різних галузях.

Можна провести таку класифікацію ІТ-послуг [2].

1. Підтримка апаратного та програмного забезпечення. Деякі типи ІТ-сервісів, як-от встановлення, підтримка та технічне обслуговування апаратного забезпечення, як правило, надаються аутсорсингу на вимогу, оскільки це зазвичай передбачає ремонт або заміну застарілого обладнання. Професійний постачальник належним чином утилізують обладнання підприємства. Послуги програмного забезпечення або керування активами програмного забезпечення (SAM) зазвичай передбачають перевірку того, що ліцензії завжди актуальні та що компанія дотримується різноманітних угод із кінцевими користувачами.

2. Управління мережевою інфраструктурою. Мережева інфраструктура підприємства зазвичай включає підключення до Інтернету та внутрішню мережу між комп'ютерами та іншими пристроями. Мережеві служби починаються з налаштування інфраструктури, включаючи налаштування серверів, встановлення брандмауерів для запобігання зловмисному трафіку тощо.

3. Безпека мережі. Дані є ключовим компонентом будь-якої організації. Тому однією з найбільш затребуваних послуг ІТ-підтримки є мережева безпека. Постачальники, що спеціалізуються на цьому сервісі, гарантують, що дані їхніх клієнтів залишаються надійно захищеними. Також підприємствам потрібні надійні мережеві політики. Це може включати запобігання зовнішньому входу в систему, вимагання багатофакторної автентифікації (MFA), впровадження заходів кібербезпеки, встановлення віртуальних приватних мереж (VPN) та інші дії.

4. Управління мобільними пристроями. Постачальник ІТ-сервісів може допомогти впровадити систему «принеси свій власний пристрій» (BYOD) для захисту конфіденційних даних і активів на цих зовнішніх пристроях.

5. Зберігання та керування даними. Оскільки дані мають вирішальне значення для всіх підприємств і компаній, незалежно від їх масштабів і досвіду, однією з найбільш високооплачуваних керованих ІТ-сервісів є зберігання та керування даними.

Зазвичай постачальники ІТ-сервісів налаштовують сервери та бази даних, на яких зберігаються дані компанії. Вони не лише зберігають дані компаній-клієнтів, але й розробляють стратегії та методи, які забезпечують легкий і ефективний доступ до них, завдяки чому компанії мають більше часу, щоб зосередитися на інших ключових сферах і завданнях.

Крім зберігання даних, хостингу та заходів безпеки, необхідно регулярно створювати резервні копії конфіденційних даних. Рішення для резервного копіювання захищають дані та зменшують потенційну втрату інформації, зберігаючи копії даних на зовнішньому апаратному забезпеченні або онлайн-платформах, таких як хмарний сервіс. Послуги резервного копіювання інформації можуть допомогти захистити інформацію бізнесу в разі виникнення будь-яких проблем, як-от відключення електроенергії чи збій системи.

6. Хмарні сервіси. Хмарні сервіси набувають все більшої популярності, окрім простого зберігання даних. Вони не тільки бюджетні та економічні (вони масштабовані, тобто плата йде лише за потрібні послуги), але й чудові з точки зору продуктивності та ефективності.

Хмарні сервіси забезпечують швидкий доступ до всіх необхідних ІТ-послуг. Крім того, реалізовані протоколи безпеки та стратегії контролю доступу ефективніші, ніж фізичні місця зберігання.

7. Кібербезпека. Кібербезпека є невід'ємною частиною кожної з перелічених вище ІТ-служб. Однак її варто виділити окремо, оскільки це досить складна сфера, яка постійно розвивається. Постачальники ІТ-послуг зазвичай відстежують усі тенденції та зміни, а також інвестують у необхідні технології та навички, щоб захистити себе та своїх клієнтів.

8. ІТ-консалтинг. ІТ-консалтинг допомагає визначити, які ІТ-послуги є найбільш вигідними для даного бізнесу. Постачальники ІТ-консультаційних послуг оцінюють потреби бізнесу та компанії, щоб визначити, який ІТ-шлях буде найкращим для них на основі їхніх цілей/вимог. Після цього вони можуть допомогти клієнтам розгорнути вибрані ІТ-послуги та підтримувати їх.

Основними причинами залучення сторонніх ІТ-сервісів є [2]:

1. Економія грошей. При використанні аутсорсингу легше знайти фахівця з певної тематики з нижчою зарплатою. Також у підприємства знижуються додаткові витрати, пов'язані із працівниками, як-от адміністрування виплат.

2. Якість доступних послуг інформаційних технологій. Провідний постачальник ІТ-послуг старанно перевіряє спеціалістів і підвищує їхні можливості, надаючи необхідні інструменти та забезпечуючи навчання. Як наслідок, вибрані члени команди зазвичай відповідають або перевищують очікування продуктивності, збільшуючи шанси компанії на позитивний результат.

3. Надання гарантій. Постачальник аутсорсингових послуг надають гарантію на надані послуги, забезпечують ІТ-підтримку в межах визначеного терміну.

4. Гнучкість. При використанні аутсорсингу забезпечуються підлаштовуваність та можливість гнучкого врахування вимог замовника.

Витрати на ІТ-сервіси значно відрізняються залежно від кількох факторів, зокрема від розміру бізнесу, обсягу послуг, що надаються, і складності ІТ-інфраструктури підприємства.

Деякі постачальники керованих ІТ-послуг стягують фіксовану плату за свої послуги, а інші – залежно від кількості пристроїв або користувачів. Але

конкретна модель ціноутворення менш важлива, ніж те, чи є кінцеві витрати – відповідною ціною за якість наданих послуг.

Основою витрат на ІТ-сервіси для будь-якої організації виступає щомісячна плата за користування тим чи іншим сервісом. Окрім щомісячної плати, постачальники ІТ-сервісів стягують комісію за певні послуги, як-от одноразову плату за налаштування, комісію на основі проекту або плату за підтримку на місці. Один із способів передбачити загальні витрати використання ІТ-сервісу – це використання динамічних моделей, оскільки за їх допомогою можна спрогнозувати ситуацію в короткостроковому та середньостроковому періоді [3].

Розробка моделей для аналізу динаміки витрат на ІТ-сервіси дозволить вирішити такі завдання:

1. Передбачуваність витрат: ІТ-проекти можуть бути складними, і їх вартість може вийти з-під контролю, якщо не керувати цим процесом належним чином. Відповідна модель є ключем до встановлення чітких параметрів витрат, гарантуючи, що проект залишається в межах визначеного бюджету.

2. Адаптивність: ІТ-проекти часто піддаються еволюції. Компанії-клієнти можуть виявити нові вимоги або потребувати повороту у відповідь на зміни ринкових умов. У таких випадках обрана модель витрат має бездоганно задовольняти потребам у гнучкості.

3. Управління ресурсами: залежно від специфіки проекту підприємствам зазвичай потрібні різні обсяги ресурсів. У той час як розробка продукту з нуля може вимагати повноцінної команди, інші проекти можуть виконуватися кількома віддаленими інженерами або іншими професіоналами. У цьому відношенні правильні моделі витрат на програмне забезпечення допомагають уникнути переплати за непотрібні ресурси або недооцінки потреб у ресурсах.

4. Зменшення ризиків: відповідна модель витрат має допомогти справедливо розподілити можливі ризики проекту між клієнтом і постачальником ІТ-сервісів.

У Digital Services вся модель перейде до ціноутворення на основі результатів. Підприємства змінюють свою структуру фіксованих витрат на обладнання та програмне забезпечення до структури змінних витрат, переходячи в хмару. Таким же чином, їх компонент праці/послуг також переміститься в хмару, де вони підписуються на послуги в один клік і платять за те, що вони використовують.

Список використаних джерел

1. IT Spending Trends of 2022. URL: <https://www.bmc.com/blogs/it-spending-trends/>
2. How much do managed IT services cost? URL: <https://f12.net/how-much-do-managed-it-services-cost/>
3. Average Cost of Managed IT Services. URL: <https://www.airdroid.com/mdm/average-cost-of-managed-it-services/>